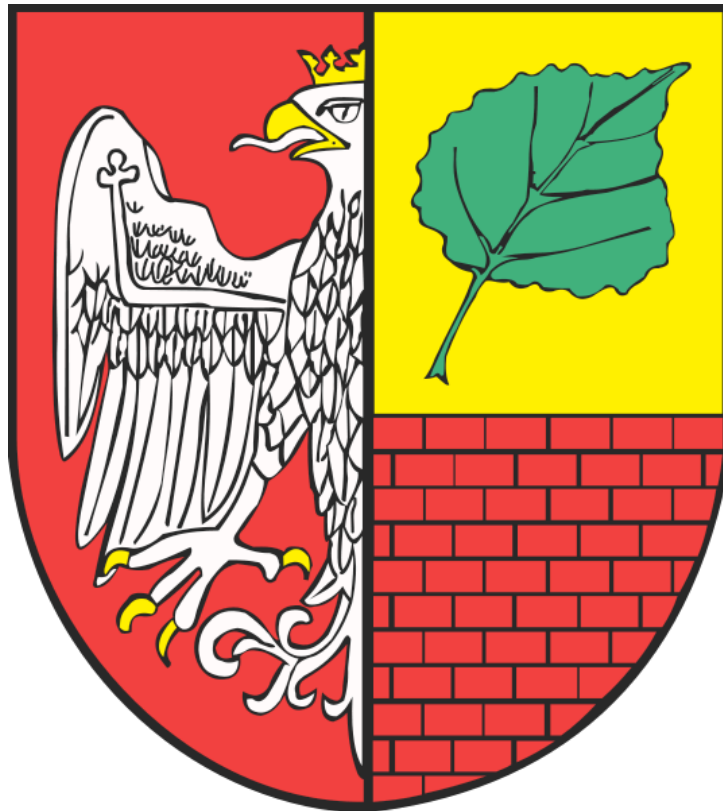

Roczna analiza stanu gospodarki odpadami dla Miasta Ząbki za rok 2014

Ząbki, listopad 2015

WPROWADZENIE	3
1. SYSTEM GOSPODARKI ODPADAMI NA TERENIE MIASTA ZĄBKI	3
1.1 ZMIANY W GOSPODARCE ODPADAMI KOMUNALNYMI NA TERENIE MIASTA ZĄBKI PO 1 LIPCA 2013 ROKU	3
1.2 LICZBA MIESZKAŃCÓW MIASTA ZĄBKI	5
1.3 ILOŚĆ ODPADÓW KOMUNALNYCH WYTWARZANYCH NA TERENIE MIASTA ZĄBKI	5
1.4 OSIĄGNIĘTE POZIOMY RECYKLINGU	8
2. MOŻLIWOŚĆ PRZETWARZANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH, ODPADÓW ZIELONYCH ORAZ POZOSTAŁOŚCI Z SORTOWANIA I POZOSTAŁOŚCI Z MECHANICZNO - BIOLOGICZNEGO PRZETWARZANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH PRZEZNACZONYCH DO SKŁADOWANIA	10
3. ANALIZA KOSZTÓW PONIESIONYCH NA FUNKCJONOWANIE SYSTEMU GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI	11

WPROWADZENIE

Zgodnie z obowiązkami wynikającymi z art. 3 ust. 2 pkt 10 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 1399 z późn. zm.) gminy wykonują coroczną analizę stanu gospodarki odpadami komunalnymi, w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.

Głównym celem analizy jest usprawnienie funkcjonowania gminnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi, w skrócie GOK. Aby ten cel osiągnąć należy sprawdzić czy początkowe założenia systemu są nadal aktualne między innymi w zakresie liczby mieszkańców gminy i ilości produkowanych przez nich odpadów, osiągniętych poziomów recyklingu oraz ograniczenia ilości odpadów przekazywanych do składowania, a także dostępnych instalacji do gospodarowania odpadami.

Istotnym aspektem analizy są także poniesione przez gminę koszty działania systemu GOK. Należy dokonać porównania między przyjętymi w początkowej fazie założeniami będącymi podstawą do naliczenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi z rzeczywistymi kosztami poniesionymi w 2014 roku przez gminę.

Poniższa analiza dotyczy funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Miasta Ząbki w okresie od 1 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2014 r. z uwzględnieniem drugiej połowy 2013 roku.

1. SYSTEM GOSPODARKI ODPADAMI NA TERENIE MIASTA ZĄBK

1.1 ZMIANY W GOSPODARCE ODPADAMI KOMUNALNYMI NA TERENIE MIASTA ZĄBK PO 1 LIPCA 2013 ROKU

W wyniku zmian wprowadzonych w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach z dnia 13 września 1996 r. (tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 1399 z późn. zm.), gminy, począwszy od 1 lipca 2013 roku, miały obowiązek objąć wszystkich właścicieli zamieszkałych nieruchomości na terenie gminy systemem gospodarowania odpadami komunalnymi. W celu wywiązania się z tego obowiązku, Rada Miasta Ząbki przyjęła szereg uchwał, będących aktami prawa miejscowego, tworzących ten system.

Najtrudniejszym zagadnieniem podczas tworzenia tego nowego systemu okazało się wybranie najlepszej metody naliczania opłaty od właścicieli nieruchomości za GOK. Rozpatrywano możliwość zastosowania wszystkich przewidzianych w ustawie metod

naliczania opłaty i wybrano naliczanie od gospodarstwa domowego, co oznacza, że właściciele nieruchomości wnoszą jednakowe opłaty bez względu na liczbę mieszkańców oraz powierzchnię lokalu. Dane będące w posiadaniu Urzędu Miasta Ząbki pozwalają na weryfikację deklaracji składanych przez właścicieli nieruchomości oraz dokonanie szacunkowych obliczeń wpływów do budżetu miasta z opłat.

Rada Miasta szczegółowo określiła również usługi, które są obecnie świadczone przez Miasto Ząbki w ramach opłaty za GOK. Od właścicieli nieruchomości są odbierane odpady komunalne zbierane selektywnie w podziale na 15 frakcji. Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach nakłada na gminę obowiązek odbierania odpadów komunalnych zbieranych selektywnie w podziale na co najmniej 6 frakcji: papieru, metalu, tworzywa sztucznego, szkła, opakowań wielomateriałowych oraz odpadów ulegających biodegradacji. Pozostałe frakcje zostały dodane do świadczonych usług w celu uszczelnienia systemu gospodarki odpadami oraz jako kontynuacja dotychczasowo podjętych zadań przez Miasto Ząbki, takich jak: pojemniki na przeterminowane leki, zbiórka odpadów wielkogabarytowych, elektrycznych i elektronicznych oraz niebezpiecznych w gminnym punkcie odbioru odpadów.

Opłata wnoszona przez właścicieli nieruchomości obejmuje odebranie 0,6 Mg odpadów rocznie z jednego gospodarstwa domowego. Wartość ta została obliczona na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego na temat średniej ilości odpadów wytwarzanych w ciągu roku przez jednego mieszkańca Województwa Mazowieckiego, która wynosi 0,32 Mg. Odebranie wszystkich odpadów od właściciela nieruchomości w ramach jednej opłaty, pozwala na ograniczenie ilości odpadów zagospodarowywanych ze względów finansowych „domowymi” metodami, szkodliwymi dla zdrowia mieszkańców oraz niszczącymi krajobraz Ząbek.

Rozszerzono także działalność punktów odbioru odpadów niebezpiecznych takich jak baterie i przeterminowane leki. Ustawienie większej ilości specjalnych pojemników na terenie miasta spowodowało łatwiejszy dostęp dla mieszkańców i ograniczyło przekazywanie tych odpadów na składowiska odpadów innych niż niebezpieczne.

W systemie GOK Miasta Ząbki określono także procesy odzysku i unieszkodliwiania odpadów podane dla każdego rodzaju odpadu. Uniemożliwia to składowanie na

składowiskach takich odpadów, które mogą zostać poddane recyklingowi lub mogą służyć jako paliwo do produkcji energii.

1.2 LICZBA MIESZKAŃCÓW MIASTA ZĄBK

Miasto Ząbki podobnie jak Warszawa i inne gminy podwarszawskie borykają się z problemem oszacowania faktycznej liczby mieszkańców, ponieważ wielu z nich nie jest zameldowana na stałe, ani też nie wskazuje prawdziwego miejsca zamieszkania w swojej deklaracji podatkowej. Jednakże dane Głównego Urzędu Statystycznego pozwalają na ocenę zmian w liczbie mieszkańców jaka zaszła w przeciągu ostatnich lat. Liczba osób zameldowanych wzrosła z 28 577 w 2010 roku do 31 884 osób w roku 2013, co daje ponad 11% wzrost w przeciągu 4 lat (Vademecum Samorządowca 2014).

W celu szacunkowej oceny rzeczywistej liczby mieszkańców Ząbek można skorzystać z danych udostępnianych przez Policję, Poczta Polską oraz Urząd Miasta. Wg uzyskanych danych od Policji i Poczty Polskiej rzeczywista liczba mieszkańców oscyluje w granicach 60 tys. osób, natomiast średnia odpadów komunalnych wskazuje na 45 tys. osób zamieszkałych na terenie Ząbek. Warto również wspomnieć, że liczba oddanych mieszkań do użytku wskazuje na zdecydowanie większą liczbę mieszkańców: ok. 65 tys.

1.3 ILOŚĆ ODPADÓW KOMUNALNYCH WYTWARZANYCH NA TERENIE MIASTA ZĄBK

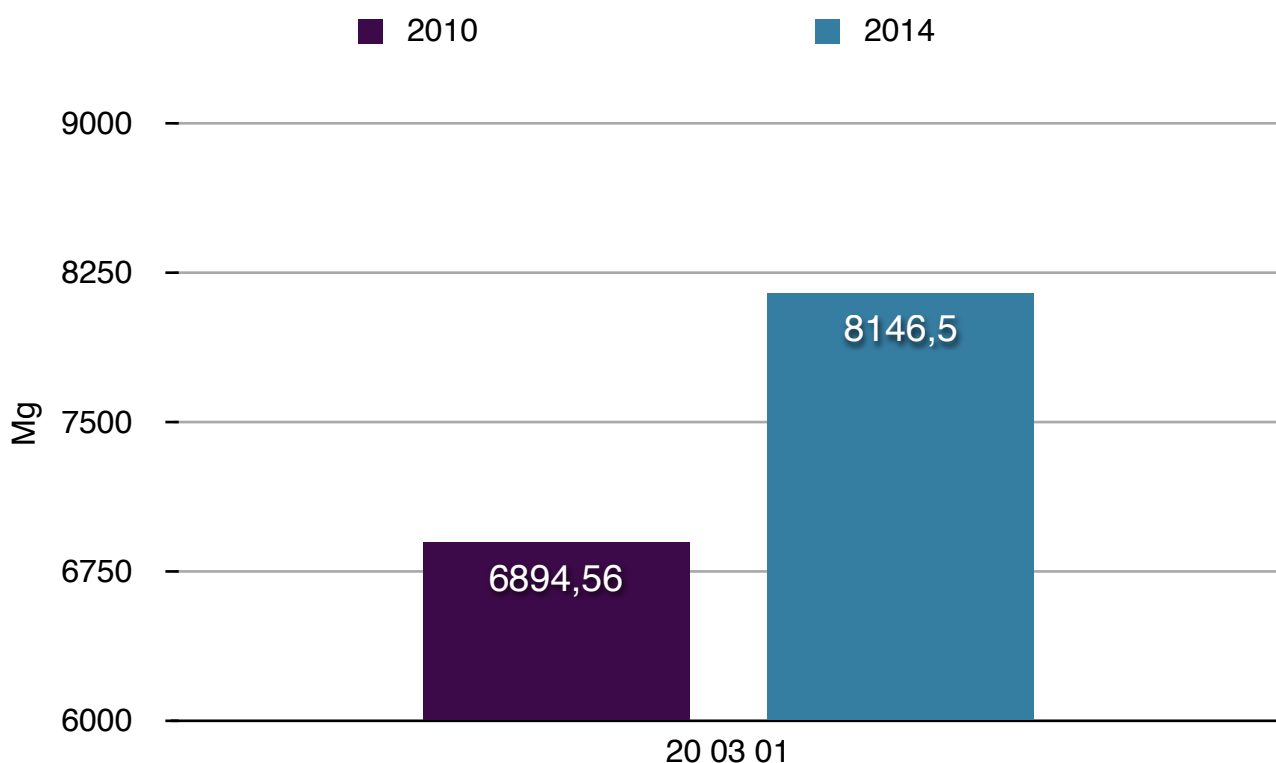
Dane dotyczące ilości odpadów wytwarzanych przez mieszkańców Ząbek to istotna składowa analizy działania systemu gospodarki odpadami, szczególnie w pierwszym roku jego funkcjonowania. Nowy system opiera się na danych statystycznych GUS dotyczących średniej ilości wytwarzanych odpadów komunalnych przez 1 mieszkańca Mazowsza wynosi 324 kg/rok. Objęcie systemem 45 000 mieszkańców Ząbek oznaczałoby odbiór odpadów w ilości ok. 14 580 Mg. W celu usprawnienia funkcjonowania systemu należy porównać przyjęte założenia z rzeczywistą ilością odpadów komunalnych odebranych z terenu Miasta Ząbki w 2014 roku.

Tab. 1 Ilość odpadów komunalnych wytworzonych przez mieszkańców Miasta Ząbki w 2014 roku.

KOD	ODPADY ODEBRANE	ODZYSK		UNIESZKODLIWIENIE	
	masa [Mg]	OZNACZENIE PROCESU	masa [Mg]	OZNACZENIE PROCESU	masa [Mg]
20 01 01	6,6	R12	6,6		
20 01 08	5,3	R12	5,3		
20 01 32	1,3	R12	1,3		
20 01 33	3,7	R12	3,7		
20 02 01	2297,5	R12	2297,5		
20 02 03	71,1	R13	60,8	D 5	9,3
20 03 01	8146,5	R12	7730,9	D10	152,1
		R3	263,5	-	-
20 03 07	206	R12	206	-	-
15 01 01	142	R12	142	-	-
15 01 02	59,9	R12	5	-	-
		R5	54,9	-	-
15 01 06	251,2	R5	189,1	-	-
		R11	10,5	-	-
		R12	51,6	-	-
15 01 07	736,9	R5	13	-	-
		R12	723,9	-	-

źródło: Opracowanie własne na podstawie Roczego sprawozdania z realizacji zadań za 2014 rok

W Tab. 1 podano ilości odebranych odpadów w podziale na poszczególne frakcje oraz metody zagospodarowania jakim zostały one poddane. Łączna masa odebranych odpadów komunalnych w 2014 roku wyniosła 11 928 Mg, czyli o 2 652 Mg odpadów mniej niż zakładano podczas tworzenia systemu. Jednocześnie widoczne jest uszczelnienie systemu GOK, ponieważ nastąpił znaczący wzrost ilości wszystkich odebranych odpadów komunalnych w porównaniu z rokiem 2010. Na Rys. 1 przedstawiono ilość zmieszanych odpadów odebranych od mieszkańców Ząbek w 2010 i 2014 roku. Widoczny jest prawie 20% wzrost, co oznacza że nie jest on jedynie wynikiem wzrostu liczby mieszkańców miasta. Można wnioskować, że wprowadzenie nowego systemu GOK przyczyniło się do zmniejszenia, bardzo szkodliwego procederu, jakim jest zagospodarowywanie odpadów komunalnych tzw. „domowymi sposobami”.

Rys. 1 Ilość zmieszanych odpadów komunalnych odebranych od mieszkańców Ząbek w 2010 i 2014 roku (dane Urzędu Miasta Ząbki)

1.4 OSIĄGNIĘTE POZIOMY RECYKLINGU

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 29 maja 2012 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych (Dz. U. z 2012 r., Nr 645) gminy są zobowiązane do osiągnięcia w 2014 roku poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia frakcji papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła w wysokości 14%. Natomiast frakcji odpadów budowlanych i rozbiórkowych 38%. W Mieście Ząbki poziom ten w roku 2014 wyniósł odpowiednio 26,6% i 100%. W Tab. 2 przedstawiono ilości poszczególnych frakcji odpadów komunalnych, na podstawie których wyliczane są poziomy recyklingu zgodnie z wyżej wymienionym Rozporządzeniem Ministra Środowiska.

Zgodnie z wymogami dyrektywy Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów (Dz. Urz. L 182, z 16.07.1999, str. 1) przeniesionymi do przepisów krajowych ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2007 Nr 39, poz. 251, z późn. zm.), Polska ma obowiązek wprowadzić takie rozwiązania w zakresie gospodarowania odpadami, aby w 2010 r. składowanych było nie więcej niż 75 % komunalnych odpadów ulegających biodegradacji w odniesieniu do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r. (do 2013 ilość tego typu odpadów kierowanych na składowiska musi zostać zmniejszona do 50 %, a do roku 2020 do 35 % w odniesieniu do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.). Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach nakłada obowiązek osiągnięcia wyżej wymienionych poziomów na gminy. W związku z tym 2014 roku ilość odpadów ulegających biodegradacji przekazanych na składowiska powinna być o 50% mniejsza niż ilość tych odpadów przekazanych na składowiska w 1995 roku. Miasto Ząbki mogło przekazać do składowania 1229,62 Mg odpadów ulegających biodegradacji. Na składowisko zostały przekazane jedynie odpady frakcji 19 12 12, czyli pozostałości mechanicznej obróbki odpadów, których 52% to odpady ulegające biodegradacji. W sumie na składowiska Miasto Ząbki przekazało 7,54 Mg odpadów ulegających biodegradacji.

Tab. 2 Ilość niektórych frakcji odpadów i sposób ich zagospodarowania wraz z obliczeniem osiągniętego poziomu recyklingu

POZIOM RECYKLINGU I PRZYGOTOWANIA DO PONOWNEGO UŻYCIA NASTĘPUJĄCYCH FRAKCJI ODPADÓW KOMUNALNYCH: PAPIERU, METALI, TWORZYW SZTUCZNYCH I SZKŁA ODEBRANYCH Z OBSZARU GMINY					
Kod odebranych odpadów	Rodzaj odebranych odpadów komunalnych	Łączna masa odebranych odpadów komunalnych [Mg]	Masa odpadów poddanych recyklingowi [Mg]	Masa odpadów przygotowanych do ponownego użycia [Mg]	
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	135,4	130,4	0	
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	59,9	59,9	0	
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	262,2	262,2	0	
15 01 07	Opakowania ze szkła	736,9	736,9	0	
20 01 01	Papier i tektura	6,6	6,6	0	
Osiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła [%]			$[1196,00/(45000*0,309*0,324)]*100\%=$ 26,6 %		
POZIOM RECYKLINGU, PRZYGOTOWANIA DO PONOWNEGO UŻYCIA I ODZYSKU INNYMI METODAMI INNYCH NIŻ NIEBEZPIECZNE ODPADÓW BUDOWLANYCH I ROZBIÓRKOWYCH Z ODEBRANYCH Z OBSZARU GMINY ODPADÓW KOMUNALNYCH					
Kod odebranych odpadów	Rodzaj odebranych odpadów	Łączna masa odebranych odpadów [Mg]	Masa odpadów poddanych recyklingowi [Mg]	Masa odpadów przygotowanych do ponownego użycia [Mg]	Masa odpadów poddanych odzyskowi innymi metodami niż recykling i ponowne użycie [Mg]
17 01 01	Odpady betonu oraz gruz z rozbiórek i remontów	342,6	103,4	0	239,2
17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03	0,7	0,7	0	0
ex 20 03 99	Inne niż niebezpieczne odpady budowlane i rozbiórkowe	59,3	59,3	0	0
Osiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpady budowlanych i rozbiórkowych [%]			100,00%		

źródło: Korekta Sprawozdania Burmistrza Miasta Ząbki z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za rok 2014.

2. MOŻLIWOŚĆ PRZETWARZANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH, ODPADÓW ZIELONYCH ORAZ POZOSTAŁOŚCI Z SORTOWANIA I POZOSTAŁOŚCI Z MECHANICZNO - BIOLOGICZNEGO PRZETWARZANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH PRZEZNACZONYCH DO SKŁADOWANIA

Miasto Ząbki charakteryzuje się gęstą zabudową mieszkaniową. Od 2003 roku na terenie całego miasta obowiązuje Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego, który nie przewiduje budowy na terenie Ząbek instalacji niebezpiecznych takich jak instalacje spełniające wymagania stawiane dla Regionalnych Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych. Z tego względu nie ma możliwości przetwarzania odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z mechaniczno - biologicznego przetwarzania odpadów na terenie Miasta Ząbki.

Zgodnie z art. 9e ust. 1 pkt. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości jest obowiązany do przekazywania zmieszanych odpadów komunalnych oraz odpadów zielonych bezpośrednio do regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych. Plan Gospodarki Odpadami dla Mazowsza na lata 2012-2017 z uwzględnieniem 2018-2023 , dzieli obszar województwa Mazowieckiego na pięć regionów gospodarki odpadami komunalnymi: ciechanowski, płocki, warszawski, ostrołęko-siedlecki oraz radomski.

Miasto Ząbki wchodzi w skład regionu warszawskiego i zgodnie z założeniami WPGO dla Mazowsza niesegregowane odpady komunalne, odpady zielone oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania z terenu Miasta Ząbki powinny być kierowane do następujących RIPOK:

1. Instalacje do mechaniczno biologicznego przetwarzania (MBP):

- Instalacja MBP „BYŚ” Wojciech Byśkiniewicz zlokalizowana w Zakładzie Odzysku Surowców Wtórnych przy ul. Wólczyńskiej 249 w Warszawie składająca się z sortowni zarówno odpadów komunalnych zebranych selektywnie jak i zmieszanych odpadów komunalnych o mocy przerobowej 150 000 Mg/rok oraz kompostowni kontenerowej frakcji organicznej wydzielonej ze zmieszanych odpadów komunalnych oraz odpadów organicznych zbieranych selektywnie o mocy przerobowej 31 000 Mg/rok,
- Instalacja MBP Miejskiego Przedsiębiorstwa Oczyszczania m. st. Warszawy zlokalizowana w Zakładzie Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych przy ul.

Kampinoskiej 1 w Warszawie o mocach przerobowych części mechanicznej 200 000 Mg/rok i części biologicznej 100 000 Mg/rok,

- Instalacja MBP Przedsiębiorstwa Produkcyjno – Handlowo – Usługowego „LEKARO” składająca się z sortowni odpadów komunalnych zmieszanych oraz odpadów komunalnych zebranych selektywnie o mocy przerobowej 210 000 Mg/rok i części biologicznej do przetwarzania frakcji organicznej wydzielonej ze zmieszanych odpadów komunalnych o mocach przerobowych 25 500 Mg/rok zlokalizowana w gm. Wiązowna.

2. Składowiska odpadów komunalnych :

- Składowisko odpadów w m. Kludyn, gm. Stare Babice – pojemność pozostała do wypełnienia 703 537,50 m³,
- Składowisko odpadów w m. Otwock – Świerk, gm. Otwock – pojemność pozostała do wypełnienia 1 438 746 m³ (pojemność obejmuje kubaturę niewybudowanych kwater, brak danych o pojemności eksploatowanej kwatery).

3. Instalacje do termicznego przekształcania odpadów:

- Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych przy ul. Gwarków w Warszawie o mocy przerobowej 70 000 Mg/rok. Podana przepustowość stanowi sumę dla pracujących w jednym ciągu technologicznym: instalacji termicznej, sortowni i kompostowni – Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania m. st. Warszawy.

3. ANALIZA KOSZTÓW PONIESIONYCH NA FUNKCJONOWANIE SYSTEMU GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI

Podczas tworzenia nowego systemu gospodarki odpadami obliczono szacunkowy koszt jego działania na podstawie opłat dotychczas ponoszonych przez Miasto Ząbki oraz średniej ilości odpadów komunalnych wytwarzanych przez jednego mieszkańca Mazowsza rocznie. Szacunkowy koszt działania systemu razem z obsługą administracyjną oraz akcjami edukacyjnymi wyniósł 3 500 000,00 zł rocznie i na tej podstawie obliczono opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi wnoszoną przez właścicieli nieruchomości.

Zgodnie z art. 6j ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 1399 z późn. zm.) Rada gminy ma obowiązek wybrać metodę naliczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi od właściciela

nieruchomości. Rada Miasta Ząbki przyjęła metodę naliczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi jako iloczyn liczby gospodarstw domowych prowadzonych na terenie nieruchomości oraz stawki opłaty, która wynosi 28,00 zł gdy odpady są zbierane w sposób selektywny i 56,00 zł gdy odpady są zmieszane. Dane będące w posiadaniu Urzędu Miasta Ząbki pozwalają na weryfikację deklaracji składanych przez właścicieli nieruchomości oraz dokonanie szacunkowych obliczeń wpływów do budżetu miasta z opłat. W 2013 roku w Ząbkach były 10 532 lokale mieszkalne, w związku z tym przy założeniu, że wszyscy mieszkańcy Ząbek będą segregować odpady, wpływy do budżetu miasta powinny wynieść około 3 538 752,00 zł rocznie.

Jednakże w roku 2014 liczba gospodarstw przekroczyła 14 000, a ilość rzeczywiście odebranych odpadów komunalnych była mniejsza niż zakładano. Wpływy do budżetu miasta z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyniosły 4 481 715 zł, natomiast poniesione wydatki to 4 446 959,00 zł. Zgodnie z ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 1399 z późn. zm.) środki, które wpłynęły do budżetu gminy z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi powinny zostać przeznaczone na wydatki związane z funkcjonowaniem tego systemu. W 2014 roku powstała nadwyżka środków, w związku z tym należy przeanalizować możliwość przeznaczenia ich w latach następnych na organizację Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych na terenie Miasta Ząbki. Rada Miasta ma również możliwość zmiany wysokości stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, tak aby wpływy były jak najbardziej zbliżone do poniesionych przez miasto kosztów.